

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

Bakalářské, kombinované studium

2009-2012

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jan Gallus

Celoživotní profesní vzdělávání příslušníků Hasičských
záchranných sborů

Praha 2012

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Iva Borská, CSc.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Combined (Part-time) Studies

2009-2012

BACHELOR THESIS

Jan Gallus

Continuous Professional Education of Fire and Rescue
Service Members

Prague 2012

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

PhDr. Iva Borska, CSc.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 4.3.2012

Jan Gallus

Poděkování

Chtěl bych poděkovat svému vedoucímu bakalářské práce, paní PhDr. Ivě Borské, CSc. za její odborné vedení, za pomoc a rady při zpracování této práce.

Anotace:

Předložená práce seznamuje se vznikem hasičstva v České republice. Uvádí podmínky pro vznik služebního poměru u Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen HZS ČR) a náročnost požadavků na nového příslušníka. Seznamuje s funkčním zařazením v HZS ČR a představuje vzdělávací zařízení včetně jejich porovnání. Dále práce popisuje složení výjezdové jednotky a návrh na zefektivnění i finanční a materiální úspory.

Cílem této práce je ukázat, jak vysoká je náročnost na přijetí nového příslušníka, jeho funkční zařazení a následné vzdělávání včetně prezentace vzdělávacích zařízení a návrhu na úspory.

Klíčové pojmy:

Civilní ochrana (CO), Hasičský záchranný sbor České republiky (HZS ČR), Chemicko-technická služba (CHTS), Integrovaný záchranný systém (IZS), Jednotka požární ochrany, školicí a výcvikové zařízení, vstupní požární příprava (VPP).

Annotation:

This bachelor thesis acquaints us with the history of the Fire Brigades in the Czech Republic. It focuses on the description of the demands and requirements a new candidate has to meet to gain entry into the Fire and Rescue Service and also specifies the conditions of the employment. The functional classification and the list of Training Centres (under the Ministry of the Interior of the Czech Republic) incl. their comparison is presented. The work furthermore provides the description of the Fire Rescue Unit structure and proposes examples and suggestions for process improvements and financial and material savings.

The goal of this work is to show how high are the demands on the acceptance of a new recruit, his functional classification and subsequent continuous training programme which takes place in the Training Centres of the Ministry of the Interior of the Czech Republic. Proposal for effective process improvement including cost and material savings is included in this Bachelor thesis.

Key words:

Civil Protection, Fire Rescue Service of the Czech Republic, Chemical and Technical Service, Integrated Rescue System, Fire Protection Unit, Educational and Training Facility, Initial Fire Training,

OBSAH

ÚVOD	8
1 HISTORIE HASIČSTVA V ČR.....	9
2 PODMÍNKY PRO VZNIK SLUŽEBNÍHO POMĚRU U HZS ČR... 11	11
3 POŽADAVKY NA NOVÉHO PŘÍSLUŠNÍKA	14
3.1 Charakteristika vzdělávacího programu	14
3.2 Cíle vzdělávání.....	17
3.3 Kompetence absolventa	17
3.4 Časová dotace	18
3.5 Podmínky pro zařazení	18
3.6 Ukončení vzdělávacího programu	19
4 VZDĚLÁVACÍ ZAŘÍZENÍ	21
4.1 Školící a výcvikové zařízení HZS ČR – středisko Brno.....	21
4.2 Školící a výcvikové zařízení HZS ČR – středisko Frýdek – Místek	24
4.3 Školící a výcvikové zařízení HZS ČR – středisko Borovany.....	26
4.4 Školící a výcvikové zařízení HZS ČR – středisko Hlučín.....	28
5 POROVNÁNÍ ŠKOLICÍCH STŘEDISEK.....	31
6 SLOŽENÍ VÝJEZDOVÉ JEDNOTKY 1+3.....	32
6.1 Velitel družstva	32
6.2 Hasič strojník (řidič)	35
6.3 Hasič technik chemické služby (CHTS).....	38
6.4 Hasič	42
7 NÁVRH NA ZEFEKTIVNĚNÍ A ÚSPORU PROCESU	47
ZÁVĚR.....	49
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	50
SEZNAM PŘÍLOH	I

ÚVOD

Tato práce se zabývá nástupem nových příslušníků a kritérii, která musí splňovat, aby se stali platnými členy hasičské rodiny. Ne nadarmo se mezi hasiči používá vzájemné oslovení „bratře“. Zní to sice familiárně, ale má to prostý důvod. Hasiči jsou lidé s mírnou a kamarádkou povahou a chovající se k sobě i k okolí velmi přátelsky. Ve svém osobním volnu se scházejí, věnují se různým většinou fyzicky náročným sportům a také spolupracují s mládeží jako vedoucí oddílů mladých hasičů apod. Mít takovou povahu a smysl pro zodpovědnost je důležité, protože se jeden na druhého v době zásahu musí maximálně spolehnout, věřit mu a vědět, že ať se stane cokoli, kamarád-bratr mě v tom nenechá. Při těžkých dopravních nehodách hasiči provádějí tzv. předlékařskou první pomoc, kdy musí zvládat situaci, ošetřovat, vyprošťovat a pomáhat postiženým do příjezdu Zdravotní záchranné služby. S vývojem automobilového průmyslu, kdy jsou vyráběna nová a bezpečnější vozidla, nesmí hasiči ztratit krok, aby svými prostředky byli schopni postižené osoby z jejich vozidel vyprostit v co nejkratším časovém úseku. V práci jsou představena jednotlivá školicí střediska, kde se pod vedením zkušených lektorů noví příslušníci učí teoretické, a provádí i praktické nácviky zásahu. Zásahy se procvičují na požáry všech druhů, dopravní nehody, vyprošťování osob, záchranu obyvatel z hloubek i z výšek, likvidaci olejových havárií a živelných katastrof.

Cílem této práce je představit vzdělávací program po dobu výkonu služby u HZS ČR. Jsou zde popsány nároky na nového příslušníka, jeho kvalifikační předpoklady a požadavky. Práce představuje školicí střediska HZS ČR, jejich porovnání a systém profesního vzdělávání u HZS ČR. Práce též obsahuje návrhy a opatření na úsporu finančních a materiálních prostředků hasičského záchranného sboru a školicích středisek

1 HISTORIE HASIČSTVA V ČR

Historicky první hasičský sbor byl založen v roce 1864 v městečku Velvary v Čechách. Jednalo se o dobrovolný hasičský sbor, který byl založen z osobní iniciativy pana Karla Krohna, který byl svědkem obrovského požáru v Hamburku, a zde při hasebních a záchranných pracích obdivoval vycvičenost a připravenost členů ochranných sborů. Tento zážitek v něm utkvěl natolik, že po návratu domů přesvědčoval spoluobčany o potřebnosti zřízení hasičského sboru doma ve Velvarech. Vedla ho k tomu i četnost požárů ve městě a okolí.

V listopadu roku 1963 byla podána žádost o povolení spolku. Dne 22. května 1864 byly schváleny stanovy spolku, který se přejmenoval na „Sbor dobrovolných hasičů“. První hasiči tzv. „z povolání“ vznikli až téměř o sto let později. 16.8.1953 bylo přijato prvních 11 hasičů. Jednalo se o uniformované hasiče, kteří byli zaměstnanci tehdejších městských národních výborů a za svoji službu pobírali pravidelnou mzdu. Nejednalo se však o nepřetržitou službu. V roce 1971 začali být přijímáni první příslušníci veřejných požárních útvarů (dále jen VPÚ) a byla zřízena nepřetržitá služba na okresních ohlašovacích požárů. Pracovníky OIPO (Okresní inspekce požární ochrany) a dobrovolnými požárníky.

Nároky na tehdejší požárníky byly: splnění dvouleté vojenské služby; fyzická zdatnost; bezúhonnost; výhodou pro přijetí byl řidičský průkaz skupiny C opravňující k řízení nákladních automobilů a vyučení v oboru automechanik, zámečnick nebo opravář zemědělských strojů, nebylo to však podmínkou.

Po sametové revoluci v roce 1989 se nezměnila pouze politická scéna, ale v závislosti na ní došlo i na hasičské sbory.

V období takzvané „totality“ byli hasiči (tehdejší požárníci) orientováni jednostranně, a to pouze na zdolávání požárů. Otázkou ekologie a dopravních nehod se zabývali jenom okrajově a nebylo k tomu přizpůsobeno ani školení. Každý veřejný požární útvar se touto otázkou zabýval na vlastní úrovni a nástroje na vyproštění a otevírání bytů byly výrobky jednotlivých nadšených hasičů. Povinností každého požárníka bylo absolvovat úspěšně nástupní kurz, který trval čtyři a později šest týdnů. V této době začíná výstavba školicích

středisek, na kterých se účastníci kurzů podílí. Absolvent SOŠ s maturitou, který pracoval v řadě hasičů, byl tehdy velkou výjimkou. Toto vzdělání bohatě postačovalo k vykonávání funkce ředitele, velitele, VPÚ. Také o práci řadového hasiče nebyl v té době velký zájem. Tato práce byla časově a fyzicky náročná, málo zviditelňovaná a neznalými jedinci i zesměšňována.

Po roce 1989, kdy se naše republika otevřela Evropě, došlo ke značnému zesílení provozu jak po silnicích, tak i po železnici. Kamionová a železniční doprava přepravovala značné množství nebezpečných látek náchylných ke vzniku požáru nebo výbuchu. Výsledkem zlepšení finanční situace obyvatel je nárůst počtu osobních vozidel, (nových i ojetých vozidel ze zahraničí), bohužel mnohdy v neodpovídajícím technickém stavu, což má za následek těžké až tragické dopravní nehody. Tyto aspekty kladou na hasiče stále větší nároky. Je dáván větší důraz na jejich fyzickou, odbornou, psychickou připravenost a odolnost. Toto s sebou přináší přehodnocení a přepracování osnov hasičských kurzů a dává možnosti vzniku kurzů nových.

Změna názvu. Za název Veřejný požární útvar a Sbor požární ochrany vznikl název nový, a to Hasičský záchranný sbor České republiky.

Prvořadým úkolem HZS ČR je chránit životy, zdraví a majetek občanů před požáry a mimořádnými událostmi a plnit úkoly za daných podmínek stanovených právními předpisy.

Pracovní náplň příslušníků a zaměstnanců HZS ČR je velmi rozmanitá. Je zaměřena především na ochranu civilního obyvatelstva, na ochranu jejich zdraví, životů, majetku před požáry a přírodními katastrofami a mimořádnými událostmi.

2 PODMÍNKY PRO VZNIK SLUŽEBNÍHO POMĚRU U HZS ČR

Do služebního poměru může být přijat občan ČR, který:

Písemně požádá o přijetí do služebního poměru.

Je starší 18-ti let.

Je bezúhonný a plně způsobilý k právním úkonům.

Splňuje podmínky stanovené pro výkon obsazovaného služebního místa zejména: stupeň vzdělání – minimálně střední s maturitní zkouškou; obor nebo zaměření; další odborné po jiné zvláštní požadavky (pokud jsou stanoveny).

Je fyzicky, odborně, osobnostně, zdravotně způsobilý k výkonu služby.

Je oprávněn seznamovat se s utajovanými informacemi podle zvláštního požárního předpisu, má-li být ustanoven na služební místo, pro které se tato způsobilost vyžaduje.

Není členem strany nebo politického hnutí.

Nevykonává živnostenskou nebo jinou výdělečnou činnost a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které vykonávají podnikatelskou činnost.

Úspěšně absolvuje přijímací řízení.

Na přijetí není právní nárok.

Průběh přijímacího řízení:

Vyšetření osobnostní způsobilosti na psychologickém pracovišti Hasičského záchranného sboru (Vyhláška č. 487/2004 Sb. o osobní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, ve znění pozdějších předpisů).

Vyšetření zdravotní způsobilosti v zařízení závodní preventivní péče (Vyhláška č. 393/2008 Sb. o zdravotní způsobilosti ve znění Vyhlášky č. 407/2009 Sb.)

Prověrka na ověření tělesné zdatnosti, která se skládá ze dvou testů, silového a vytrvalostního (pokyn Generálního ředitelství HZS ČR č. 58/2008).

Od průběhu řízení mohou obě strany kdykoliv odstoupit.

Podepsání služebního slibu:

Služební slib příslušníka HZS ČR:

„Slibuji na svou čest a svědomí, že při výkonu služby budu nestranný a budu důsledně dodržovat právní a služební předpisy, plnit rozkazy svých nadřízených a nikdy nezneužiji svého služebního postavení. Budu se vždy a všude chovat tak, abych svým jednáním neohrozil dobrou pověst bezpečnostního sboru. Služební povinnosti budu plnit řádně a svědomitě a nebudu váhat při ochraně zájmů České republiky nasadit i vlastní život“¹.

Vznik služebního poměru:

Služební poměr vzniká rozhodnutím služebního funkcionáře s personální pravomocí o přijetí uchazeče do služebního poměru.

Po úspěšném absolvování přijímacího řízení je nově přijatý ustanoven na volné služební místo podle §22 odstavce 4) Zákona č. 361/2003 Sb. a byl vybrán jako nejvhodnější kandidát pro obsazení volného služebního místa. V tomto případě může být při přijetí ustanoven i na služební místo, pro které je stanovena služební hodnost vyšší než je vrchní referent (Ntj. ve 3. a vyšší platové třídě). Nově přijatému příslušníkovi vzniká služební poměr na dobu určitou v trvání 3 let. Do služebního poměru na dobu neurčitou se zařadí příslušník dnem, který následuje po uplynutí služebního poměru na dobu určitou, jestliže úspěšně vykonal služební zkoušku, a podle závěru služebního hodnocení dosahuje alespoň dobrých výsledků ve výkonu služby.

Naturální náležitosti = nárok na služební stejnokroj.

Pracovní poměr u HZS ČR

- a) Zákon č. 262/2006 Sb. (Zákoník práce ve znění pozdějších předpisů)
- b) Nařízení vlády č. 469/2002 Sb., kterým se stanoví katalog a kvalifikační předpoklady a kterými se mění nařízení vlády o

¹ Dle §34 Zákona č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech.

platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů.

Omezení:

Služební poměr příslušníka se v mnoha ohledech liší od běžného pracovního poměru zaměstnance podle Zákoníku práce. Mezi množstvím výhod jsou stanoveny i jeho nevýhody.

Charakter práce u HZS ČR mimo jiné vyžaduje, aby příslušník dodržoval služební kázeň, a aby i v době mimo službu svým chováním a jednáním přispíval k dobré pověsti HZS ČR.

Nesmí být členem politické strany nebo hnutí, a pro tyto pracovat.

Nesmí být členem řídicích nebo kontrolních orgánů a provozovat podnikatelskou činnost.

Nesmí vykonávat jinou činnost, než službu podle Zákona č. 361/2003 Sb.

Příslušníkovi lze v důležitém zájmu služby nařídit výkon služby přesčas 150 h ročně.

(Vyhláška č. 487/2004 Sb. o osobní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 393/2008 Sb. o zdravotní způsobilosti ve znění Vyhlášky č. 407/2009 Sb.); Zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníka bezpečnostních sborů ve znění pozdějších předpisů; Zákon č. 262/2006 Sb. – Zákoník práce ve znění pozdějších předpisů; Nařízení vlády č. 469/2002 Sb., kterým se stanoví katalog a kvalifikační předpoklady a kterými se mění nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů; MV – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR. Pokyn GŘ HZS ČR č. 58/2008 ze dne 30.12.2008, kterým se stanovují požadavky na tělesnou zdatnost občana při přijímání do služebního poměru příslušníka Hasičského záchranného sboru České republiky a na tělesnou zdatnost příslušníka Hasičského záchranného sboru České republiky pro výkon služby na služebním místě, na které má být ustanoven a organizace zkoušek tělesné zdatnosti a tělesné přípravy).

3 POŽADAVKY NA NOVÉHO PŘÍSLUŠNÍKA

Vstupní příprava příslušníků HZS ČR (dále jen „VPP“) je vzdělávacím programem ke splnění požadavku absolvovat vstupní přípravu a je povinný pro nové příslušníky HZS ČR, kteří nenastupovali s odbornou způsobilostí získanou absolvováním studia na SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku-Místku nebo studiem na některé z mimoresortních středních odborných škol poskytujících vzdělání v oboru Strojník požární techniky, které mají uzavřenu dohodu o spolupráci s MV-GŘ HZS ČR. VPP obsahově pokrývá též vstupní vzdělávání následné ve smyslu Pravidel vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech vydaných v příloze usnesení vlády ČR č. 1542 ze dne 30. listopadu 2005.

3.1 Charakteristika vzdělávacího programu

Pokud noví příslušníci HZS ČR absolvovali studium na SOŠ PO a VOŠ PO ve Frýdku-Místku nebo na některé z mimoresortních středních odborných škol poskytujících vzdělání v oboru Strojník požární techniky, musí absolvovat jen úvodní modul I.

Pokud noví příslušníci HZS ČR absolvovali „Ověřovací studijní program pro odbornou způsobilost na úseku požární ochrany, krizového řízení a ochrany obyvatelstva určený pro vysokoškolské studium“ (dále jen „Ověřovací studijní program“), musí v rámci VPP absolvovat modul I - úvodní (VPP-M I), modul II - obecný (VPP-M II) a modul IV – PRAXE (VPP-M IV) odpovídající jejich odbornému zaměření. Modulem IV nebudou tyto příslušníci HZS ČR procházet v případě, že absolvovali praxi již v rámci vysokoškolského studia.

Interní akt řízení stanoví spektrum odborných způsobilostí získávaných ve VPP. Vymezení odborné způsobilosti, kterou získá absolvent konkrétního profilačního modulu III, je uvedeno v dokumentech k jednotlivým profilačním modulům VPP.

U absolventů výše uvedených středních škol a absolventů „Ověřovacího studijního programu“ je vymezení odborné způsobilosti uvedeno v dokumentech úvodního modulu I a obecného modulu II.

VPP tvoří základ v systému celoživotního vzdělávání příslušníků HZS ČR a absolventům umožní jak orientaci ve všech oblastech činností v působnosti HZS ČR, tak i získání základních odborných vědomostí a dovedností pro výkon služebních činností dle jejich zařazení na konkrétní služební místo.

Vzdělávací program je zpracován formou modulového systému, jednotlivé moduly tvoří samostatné ucelené jednotky. Modulární struktura VPP umožňuje stanovit příslušníkům HZS ČR vhodnou skladbu vstupního vzdělávání se zaměřením na potřeby HZS ČR, na požadovanou odbornost, ale i změnu vzdělávací cesty v případě změny profílance.

VPP je rozčleněna do 4 modulů. Modul I a II absolvují příslušníci HZS ČR bez ohledu na jejich zařazení na konkrétní služební místo, další moduly podle požadavků plynoucích z jejich služebního zařazení. Modulový systém tvoří:

Modul I - úvodní

Úvodní modul je zaměřen zejména na získání prvotního přehledu o právních normách a interních aktech řízení nezbytného pro příslušníka HZS ČR, dále na pořadovou přípravu, znalosti a dovednosti umožňující absolventům adekvátně vystupovat v postavení příslušníka HZS ČR včetně služební zdvořilosti, pořadového vystupování a ústrojové kázně.

Modul II - obecný

Modul bude poskytovat všeobecné znalosti a dovednosti tak, aby se noví příslušníci HZS ČR identifikovali s postavením příslušníka HZS ČR a získali jak přehled o fungování bezpečnostního sboru ve všech oblastech jeho působnosti, tak i základní orientaci v oblastech, které budou později rozvíjeny v rámci profíláčnických modulů stanovených jednotlivým odbornostem.

Modul III - profilační

Profilační moduly jsou zaměřeny na vymezené odbornosti a budou nové příslušníky HZS ČR profilovat dle jejich zařazení na služební místa.

Profilační moduly mohou být využity též k přípravě příslušníků HZS ČR v případech změny služebního zaměření. Při změně profilace absolvuje příslušník HZS ČR modul III, případně i modul IV odpovídající jeho nové odborné orientaci.

Modul IV - praxe

Obsah praxe je přizpůsoben potřebám jednotlivých cílových skupin tak, aby příslušníci HZS ČR získali v reálné situaci komplexní přehled o činnostech vykonávaných v HZS kraje a rozšířili si teoretické znalosti, praktické dovednosti a zkušenosti ve své profilaci.

Moduly I až IV příslušníci HZS ČR absolvují v chronologickém pořadí. Závěrečnou zkoušku vzdělávacího programu vykonají až po řádném uzavření všech předmětů v modulu III a ukončení modulu IV – PRAXE.

Absolventi „Ověřovacího studijního programu“ absolvují VPP v pořadí VPP-M I, VPP-M IV a VPP-M II. Závěrečná zkouška modulu II je pro tyto příslušníky HZS ČR současně závěrečnou zkouškou vzdělávacího programu VPP.

Vzdělávací program byl koncipován jako otevřený dokument, který svým modulovým uspořádáním umožní doplňování a aktualizaci podle měnících se potřeb výkonu služby v HZS ČR a na základě výsledků výzkumu a vývoje a nových poznatků v oblastech se službou souvisejících. Modulární uspořádání VPP umožní její efektivnější včlenění do systému celoživotního vzdělávání v HZS ČR, zvýší efektivitu vstupního vzdělávání příslušníků HZS ČR a jejich seznamování s HZS ČR a jeho vzdělávacím systémem.

3.2 Cíle vzdělávání

Hlavním cílem VPP je připravit absolventy teoreticky i prakticky pro výkon zastávané funkce a umožnit jim splnění dalšího odborného požadavku ve smyslu ustanovení § 19 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, tj. získat odbornou způsobilost ve smyslu ustanovení § 72 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

Program si klade rovněž za cíl podporovat u absolventů od vzniku služebního poměru postoje a upevňovat hodnoty nezbytné pro výkon služby příslušníka HZS ČR.

Vzdělávací program poskytuje studujícím též vstupní vzdělávání následné ve smyslu usnesení vlády ČR č. 1542 z 30. listopadu 2005.asfadfs

3.3 Kompetence absolventa

Všeobecně má VPP za úkol podporovat a rozvíjet morální hodnoty a osobnostní vlastnosti, které charakterizují příslušníka HZS ČR. Specifikovat je lze ve třech rovinách:

Občanské kompetence

Vyznačuje se právním vědomím adekvátním postavení příslušníka HZS ČR.

Jeho vystupování a jednání je v souladu s Ústavou České republiky a Listinou základních práv a svobod, vystupuje v souladu s etickými principy povolání.

Osobnostní kompetence

Vyznačuje se vyrovnaností a stabilitou osobního jednání při výkonu služby.

Má smysl pro práci v týmu.

Zvládá stresové situace vyskytující se při výkonu služby.

Pracovní kompetence

Zná a nepřekračuje své služební kompetence, zachovává služební disciplínu a zdvořilost.

Umí vystupovat a komunikovat na všech úrovních služebního styku.

Disponuje návyky nezbytnými pro udržování fyzické a zdravotní způsobilosti příslušníka HZS ČR.

Zná základní služební postupy vyžadované na jeho služebním místě.

Výstupní kompetence vyjadřující cílové požadavky na odborné vědomosti, dovednosti a návyky absolventů vymezují dále dokumenty jednotlivých modulů vzdělávacího programu.

3.4 Časová dotace

Časová dotace vzdělávacího programu je dána rozsahem modulů stanovených jednotlivým cílovým skupinám. Časové rozpětí pro absolvování celého vzdělávacího programu, tedy všech modulů stanovených příslušníkům HZS ČR dané cílové skupiny, činí jeden rok od přijetí do služebního poměru.

3.5 Podmínky pro zařazení

Podmínkami pro zařazení nově přijatých příslušníků HZS ČR do VPP jsou jejich osobnostní, fyzická a zdravotní způsobilost odpovídající jejich služebnímu zařazení. Podmínky pro zařazení do jednotlivých modulů jsou uvedeny v pedagogických dokumentech k těmto modulům.

3.6 Ukončení vzdělávacího programu

Ukončení modulů

Moduly I a II se ukončují závěrečnou zkouškou modulu. Forma závěrečné zkoušky modulu a okruhy prověřovaných znalostí příp. dovedností jsou rozpracovány vždy v dokumentech jednotlivých modulů. Ukončení modulů I a II se potvrzuje ve výkazu o studiu příslušníka HZS ČR.

Ukončení modulu III se provádí formou závěrečné zkoušky modulu, které předchází uzavření všech předmětů modulu III a řádné ukončení modulu IV - PRAXE.

Ukončení vzdělávacího programu

Vzdělávací program VPP se ukončuje závěrečnou zkouškou modulu III, která je zároveň závěrečnou zkouškou vzdělávacího programu VPP. Podle profilačního zaměření jednotlivých cílových skupin tvoří závěrečnou zkoušku teoretická (včetně možnosti obhajoby absolventské práce) nebo teoretická a praktická část. Každý příslušník HZS ČR skládá závěrečnou zkoušku ze své odborné profilace ve vzdělávacím zařízení, ve kterém absolvoval modul III.

U absolventů výše uvedených středních škol tvoří závěrečnou zkoušku vzdělávacího programu VPP závěrečná zkouška modulu I.

U absolventů „Ověřovacího studijního programu“ tvoří závěrečnou zkoušku vzdělávacího programu VPP závěrečná zkouška modulu II.

Forma a obsah závěrečné zkoušky v modulech I, II a III jsou uvedeny v pedagogických dokumentech těchto modulů.

Doklad o ukončení

Dokladem o ukončení VPP je

- a) osvědčení o odborné způsobilosti příslušníka HZS ČR v specifikované v pedagogických dokumentech modulů I, II a III,

- b) osvědčení o absolvování vstupního vzdělávání následného ve smyslu Usnesení vlády ČR č. 1542 z 30. listopadu 2005.

Jsou-li v jednotlivých modulech vzdělávacího programu VPP uváděny odkazy na konkrétní právní předpisy případně interní akty řízení, jedná se vždy o dokumenty v platném znění.

(Genmjr. Ing. Miroslav Štěpán, gen. řed. HZS ČR; Vstupní příprava příslušníků HZS ČR; Generální ředitelství HZS ČR, čj. MV-70558-1/PO-2009)

4 VZDĚLÁVACÍ ZAŘÍZENÍ

Zde uváděná vzdělávací zařízení jsou určena pouze pro „hasiče“, tedy konkrétně příslušníky Hasičského záchranného sboru České republiky (HZS ČR), zaměstnance podniků a velitele, strojníky a techniky speciálních služeb ostatních jednotek požární ochrany (jednotky PO).

Na odborných učilištích požární ochrany není možno studovat klasické denní studium.

4.1 Školící a výcvikové zařízení HZS ČR – středisko Brno

Odborné učiliště požární ochrany v Brně je vnitřní organizační jednotkou organizační složky státu Ministerstva vnitra - generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR a je vzdělávacím zařízením ředitelství v obl. požární ochrany a IZS.

Odborné učiliště je v provozu od roku 1985, jeho kapacita je 150 lůžek a ročně zde absolvuje různé typy kurzů téměř 2000 posluchačů.

4.1.1 Základní úkoly a členění

Odborné učiliště plní zejména tyto základní úkoly:

Zabezpečuje úkoly ministerstva v oblasti získání a prodloužení odborné způsobilosti a přípravy příslušníků HZS ČR, velitelů, strojníků a techniků speciálních služeb ostatních jednotek PO, resp. právnických osob a podnikajících fyzických osob v rozsahu a podle osnov schválených ministerstvem.

Odbornou způsobilost provádí podle § 72, zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů. Odborná způsobilost musí být v souladu s požadavky stanovenými § 32 a § 33 vyhlášky č. 247/2001 Sb., v platném znění, o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

Provádění, ověřování a osvědčování odborné přípravy zabezpečuje podle § 34 a § 35 vyhlášky 247/2001 Sb., v platném znění, o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

Organizuje a provádí specializační kurzy pro HZS ČR, jednotky požární ochrany a složky integrovaného záchranného systému.

Organizuje a provádí další formy vzdělávání (např. přednášky, odborné semináře, instrukčně metodická zaměstnání, instruktáže a školení) v oblasti požární ochrany, IZS, ochrany obyvatelstva a krizového řízení a zabezpečuje odborné konference pro HZS ČR a IZS.

Podílí se na zabezpečení fyzické přípravy a odborné způsobilosti v rámci HZS ČR a jednotek PO.

Podílí se na tvorbě předpisů, učebních osnov, vytváření učebních a metodických pomůcek a ediční činnosti.

Spolupracuje s resortními a jinými vzdělávacími zařízeními, zejména s těmi, která poskytují odborné vzdělání v oboru požární ochrany.

Ekonomicky zabezpečuje výuku a výcvik v rozsahu vyčleněných rozpočtových prostředků a dispozičních oprávnění zálohované jednotky ředitelství.

Zabezpečuje provoz a údržbu budov a zařízení odborného učiliště.

Odborné učiliště se vnitřně člení na tyto organizační části:

Oddělení výuky.

Oddělení ekonomické.

Oddělení provozní.

4.1.2 Technika a vybavení

Pro výuku a výcvik středisko disponuje speciálními zásahovými vozidly, prostředky strojní služby, prostředky spojové a informační služby, prostředky chemické služby.

(Internetové stránky školicího a výcvikového střediska HZS ČR – Brno – www.oupobm.cz; 2012

4.2 Školící a výcvikové zařízení HZS ČR – středisko Frýdek – Místek

Odborné učiliště požární ochrany Ministerstva vnitra ve Frýdku-Místku bylo zřízeno v roce 1978. V roce 1979 byly zahájeny první odborné kurzy.

Učiliště je zaměřeno na vzdělávání a výcvik především profesionálních ale i podnikových a dobrovolných hasičů pro získání odborné způsobilosti pro výkon jejich funkcí a na prohloubení znalostí ve speciálních kurzech. Posluchači jednotlivých kurzů už tedy mají uzavřený služební pracovní poměr s některým Hasičským záchranným sborem kraje, pracovní poměr s HZS podniku nebo členstvím ve sdružení dobrovolných hasičů. Délka a učební plán všech kurzů jsou stanoveny platným vzdělávacím programem (osnovami).

Celková školící kapacita je 148 osob v učebnách + 62 míst v kinosále. Ubytovací kapacita učiliště je 95 osob.

4.2.1 Základní úkoly a členění

Pro nováčky hasičského povolání je nezbytný Nástupní odborný výcvik, který je u příslušníků HZS ČR prováděn v kurzech „Vstupní příprava příslušníků“.

V dalších kurzech dosáhnou odborné způsobilosti technici chemické, technické, strojní a spojové služby, operační technici a operační důstojníci a velitelé všech stupňů a příslušníci zařazení na úseku prevence, krizového řízení, havarijního plánování a ochrany obyvatelstva.

Rozšíření znalostí jednotlivých odborností doplňují další specializační kurzy například pro vůdce malých plavidel, nositele dýchací techniky, obsluhu vysokotlakých vzduchových kompresorů, osádky rychlých zásahových automobilů, obsluhy a instruktory motorových pil a jiné.

4.2.2 Technika a vybavení

Pro výuku a výcvik je učiliště vybaveno moderní technikou a technickými prostředky. Mezi republikové unikáty patří trenažér pro výcvik operačních techniků a důstojníků a příjem tísňových volání „112“. Dále jsou to zařízení pro výcvik zásahu v prostředí s nebezpečnými látkami, protiplynový polygon pro výcvik hasičů při práci s dýchací technikou, ohňový simulátor pro nácvik hašení.

(Internetové stránky školícího a výcvikového střediska HZS ČR – Frýdek-Místek; www.fire.cz; 2012)

4.3 Školící a výcvikové zařízení HZS ČR – středisko Borovany

Odborné učiliště požární ochrany je jedním ze vzdělávacích zařízení Ministerstva vnitra a je řízeno ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky.

Odborné učiliště bylo dostavěno v roce 1981, kdy byla také zahájena pravidelná výuka v odborných kurzech pro hasiče.

4.3.1 Základní úkoly a členění

Učební program je zaměřen především na pořádání odborných kurzů. Jejich úspěšné absolvování opravňuje k výkonu funkcí - hasič, velitel družstva, velitel čety, velitel stanice, velitel směny, strojník, technik strojní služby, apod.

Dále se v odborném učilišti pořádají specializační kurzy jako Vůdce malých plavidel, Potápěč třídy I-III, práce v divoké vodě, a další.

Ke všem jmenovaným kurzům se organizují též kurzy k ověření odborné způsobilosti. Výuka probíhá současně v několika různých kurzech.

V komplexu budov je ubytovací kapacita pro 50 osob, včetně sociálního zařízení, klubovny s kuchyňkou. Dále pak učebny, specializovaná počítačová učebna s přístupem na internet, garáže pro mobilní techniku a další provozní místnosti.

4.3.2 Technika a vybavení

Do vybavení odborného učiliště patří rekonstruovaná cvičná věž se sušákem tlakových hadic a cvičný protiplynový polygon pro výcvik hasičů při práci s dýchací technikou.

(Internetové stránky školicího a výcvikového střediska HZS ČR – Borovany; www.oupobo.cz; 2012)

4.4 Školící a výcvikové zařízení HZS ČR – středisko Hlučín

Záchranný útvar HZS ČR s celostátní působností, dislokovaný v moravskoslezském městě Hlučíně přibyl ke skladbě Hasičského záchranného sboru ČR od 1. ledna letošního roku.

Útvar je ve struktuře HZS ČR úplnou novinkou a má celorepublikovou působnost. Jeho úkoly a zaměření se dělí na tři skupiny – záchranné, výcvikové a odborné.

4.4.1 Základní úkoly a členění

Záchranná a humanitární činnost:

Vyhledávání, vyprošťování a záchrana osob ze zavalených objektů; záchranné a potápěčské práce na vodě; zemní práce (uvolňování koryt řek, zavalených komunikací apod.); vyprošťování uvázné nebo havarované techniky; používání trhaviny k demoličním pracím; provádění radiačního a chemického průzkumu; vytyčování nebezpečných oblastí; dekontaminace osob, techniky, materiálu, terénu; likvidace úniku ropných produktů; sběr a likvidace uhynulých živočichů; evakuace osob, přeprava hospodářských zvířat

a materiálu; distribuce pitné vody; zajištění nouzového přežití obyvatel pomocí humanitární základny (300 – 400 osob).

Obnova postižených území:

Nouzové zásobování elektrickou energií (Blackout); přečerpávání vody velkokapacitními čerpadly; nouzové zásobování pitnou vodou; zdravotní podpora; nouzové zásobování humanitárním materiálem.

Poskytování záchranné a humanitární pomoci v zahraničí:

Specialisté potápěči – lezci; kynologové; specialisté na trhací práce; zdravotníci; specialisté na Blackout.

Výcvikový směr zahrnuje zejména určité moduly vstupní přípravy nových příslušníků HZS, jako jsou:

- základní příprava pro práci v hasičských jednotkách
- speciální tělesná příprava
- chemická příprava
- topografická
- spojovací
- zdravotní a psychologická příprava
- řídičské oprávnění typu „C“ „D“ „E“
- školení k získání " Povolení k řízení služebních vozidel

4.4.2 Technika a vybavení

Útvar disponuje velkým množstvím různorodé techniky, která se běžně na stanicích nevidí. Jedná se o více než 150 ks vozidel a dalších asi 60 ks ostatní pomocné techniky, jako jsou motorové pily, rozbrušovací agregáty, malé elektrocentrály, pneumatická bourací kladiva, hydraulické vyprošťovací zařízení apod. V tom je jeho jedinečnost v rámci HZS ČR.

Vzhledem k tomu, že veškerá technika přešla k útvaru od armády, je v podstatě logické, že se jedná povětšinou o podvozky Tatra, protože vojenský

provoz vyžadoval spolehlivé a na údržbu nenáročné stroje. Výjimku tvoří několik málo PV3S v provedení ARS-12M (ty však mají z Kopřivnice alespoň motor) a dvě vozidla ROSS R260 6×6. Technika u útvaru se však modernizuje a obměna je plánována i do budoucna – podvozky PV3S nahradí Tetry T815 atd.

Přepravní družstva využívají pásové obojživelné transportéry PTS-10, podvalníky, tahače T815 8×8.1R VT, cisternové automobilové stříkačky T815 CAS32 a speciální požární tank SPOT-55. Ve vybavení zdravotního družstva najdeme sanitu Š1203 a sanitní UAZ 452. I u této techniky se výhledově počítá s obměnou.

Mezi další u hasičů neobvyklou techniku patří vozidla roty zemních a záchranných strojů, kam patří např. rozměrné kolové nakladače KN-251, univerzální dokončovací stroje UDS 114 a 214, sklápěcí automobily, bagry, buldozery apod. Nelze opomenout vyprošťovací automobily T815 AV-15, které byly už za dob vojenského záchranného útvaru bezvýhradně nejvíce využívanou zásahovou technikou – její nasazení si vyžádala drtivá většina prací, ke kterým býval útvar povolán. Samozřejmostí ve vybavení jsou jeřáby T815 AD20.2, AD28 a očekává se přidělení AV30. Nedílnou součástí vyprošťovací techniky je dvojice tanků VT72B. Jeden z nich zasahoval i u železniční dopravní nehody ve Studénce 8. 8. 2008, kde pomáhal odstraňovat následky nárazu vlaku do mostní konstrukce.

(Internetové stránky školicího a výcvikového střediska HZS ČR – Hlučín; <http://www.pozary.cz/clanek/15673-zachranny-utvar-hlucin-jeho-organizace-a-ukoly/>; 2012)

5 POROVNÁNÍ ŠKOLICÍCH STŘEDISEK

Školící střediska, Brno, Frýdek-Místek i Borovany jsou určena pro vzdělávání příslušníků HZS ČR po dobu jejich služebního poměru. Jsou majetkem MV ČR, pod které HZS ČR spadá.

Probíhají zde kurzy, které noví příslušníci po ukončení nástupního kurzu absolvují pro další zvyšování své odborné kvalifikace. Většina těchto kurzů má platnost po dobu pěti let, poté musí příslušník tento kurz obhájit tzv. opakovacím kurzem „B“, který má kratší dobu trvání než prvotní kurz „A“. Např. kurz strojní služby „A“ je dvoutýdenní kurz. Kurz „B“ je opakovací a trvá již jen jeden týden.

Tato střediska navštěvují a vykonávají zde odbornou přípravu i hasiči jejichž příslušnost patří k určitému podniku, nebo firmě, např. HZS podniku Barvy a laky, HZS Metro, HZS MITAS, atd., nebo příslušníci armády ČR, kteří slouží u armádních HZS a dobrovolní hasiči.

Všechna střediska jsou řízena GŘ HZS ČR v Praze. Lektori, kteří zde přednášejí a vedou výuku, jsou příslušníci generálního ředitelství HZS ČR a výuku vedou podle jednotných osnov vydaných GŘ HZS ČR. Lektori často mění svá místa působnosti mezi středisky, ať už z osobních nebo služebních důvodů, proto je výuka ve střediscích na vysoké a odborné úrovni všude stejná.

Výjimku tvoří školící středisko Záchranný útvar HZS ČR (býv. Civilní obrana Armády ČR). Jedná se o sbor, kde je soustředěná těžká technika, převedena od armády ČR, která je využívána v případě katastrof, povodní a jiných mimořádných událostí. Tento útvar není pouze školícím střediskem, ale plní i funkci výjezdové jednotky na výše zmíněné události. Lektori a příslušníci tohoto útvaru jsou převážně bývalí vojáci z povolání. Noví příslušníci zde vykonávají vstupní požární přípravu VPP - pouze Modul I, který je zaměřen zejména na získávání prvotního přehledu o právních normách a interních aktech, nezbytných pro příslušníka HZS ČR. Modul je dále zaměřen na pořadovou přípravu, znalosti a dovednosti umožňující novým absolventům adekvátně vystupovat v postavení příslušníka HZS ČR včetně služební zdvořilosti a požadovaného vystupování a služební kázně.

6 SLOŽENÍ VÝJEZDOVÉ JEDNOTKY 1+3

Velitel družstva - Hasič strojník (řidič) - Hasič technik - Hasič

6.1 Velitel družstva

Velitel družstva musí mít potřebné znalosti stanovené pro funkci hasič, ověřené nejméně jednoroční praxí po získání odborné způsobilosti pro tuto funkci. Musí mít také potřebné znalosti a dovednosti pro vedení a řízení činnosti družstva při plnění standardních úkolů stanovených jednotkám PO včetně organizace a provádění odborné přípravy družstva, řízení zásahu jednotek PO a koordinaci složek IZS při zásahu.

6.1.1 Požadavky na znalosti a dovednosti:

Velitel družstva je seznámen s dostupnými informačními zdroji a didaktickými pomůckami k provádění odborné přípravy v rámci HZS kraje; se základními pravidly komunikace s médií, veřejností apod.; se systémem krizového řízení a ochrany obyvatelstva; s úkoly operačního a informačního střediska; se základními zásadami „medicíny katastrof“; s možnostmi využití psychologické služby HZS ČR; s postupy při záchraně osob z hlediska jejich reagování v situacích masivní psychické zátěže (zejména hluboký emoční otřes, panické stavy, dezorientace, dezintegrace, sebevražedné úmysly a jednání, agresivní chování a jednání).

Zná systém organizace a řízení požární ochrany; úkoly jednotek PO a systém plošného pokrytí; předurčení a úkoly své jednotky PO v systému plošného pokrytí a požárního poplachového plánu kraje; výkon služby a organizaci řízení své jednotky PO v době operačního i organizačního řízení; zásady práce s podřízenými, zásady vedení a řízení pracovní skupiny (družstva); mechanismus vzniku konfliktů na pracovišti a způsoby jejich možného předcházení a řešení; práva a povinnosti velitele jednotky PO a velitele zásahu; práva a povinnosti fyzických a právnických osob v přímé souvislosti s řízením zásahu.

Dále zná:

- princip IZS,
 - organizaci jednotlivých služeb v PO a vazby velitele družstva na tyto služby u své jednotky PO; ustanovení řádů služeb jednotek PO, která mají vazbu na práci ve funkci velitel družstva; povinnosti velitele družstva na úseku bezpečnosti práce (BP); důvody, které mohou vést k rozhodnutí nedodržet stanovené normy či postupy z hlediska BP
- požární prevenci,
 - účel a funkci požárně dělicích konstrukcí a požárně bezpečnostních zařízení (např. EPS, SHZ, ZOTK)
- požární taktiku,
 - organizaci řízení zásahu a doporučené úrovně řízení s ohledem na vyhlášené stupně poplachu; taktické postupy při provádění průzkumu, záchraně osob, zvířat i majetku a taktické postupy při zdolávání standardních mimořádných událostí a mimořádných událostí, na které je jednotka PO předurčena; kritéria a způsoby vyhlášení stupňů požárního poplachu i stupňů poplachu IZS; úkoly a oprávnění velitele zásahu, dělení hořlavých látek a charakter jejich nebezpečí; základy teorie hoření a hašení; výpočet sil a prostředků potřebných pro hašení požáru, hasební obvod jednotky PO; způsoby provádění dálkové dopravy vody a její výpočet; stanovené postupy při předávání místa zásahu včetně stanovení opatření nutných k odstranění nebezpečí opětovného vzniku požáru,
- věcné prostředky,
 - povolené kombinace výstrojních součástí dle výstrojního předpisu; základní takticko-technické parametry a taktické postupy nasazení požární techniky a věcných prostředků své jednotky PO,
- předlékařskou pomoc a psychologickou přípravu,
 - systém územně příslušné zdravotnické záchranné služby včetně letecké záchranné služby; mechanismus možného vzniku posttraumatické stresové poruchy u hasiče a umí rozeznat první varující příznaky této poruchy.

Umí organizovat a provádět odbornou a fyzickou přípravu družstva, k tomu připravovat podklady pro požadovanou dokumentaci; vést jemu určenou dokumentaci a evidenci; používat dokumentaci zdolávání požáru; vyhodnotit situaci na místě zásahu a po průzkumu určit nasazení jednotky PO, síly a prostředky potřebné ke zdolání mimořádné události; organizovat a řídit družstvo při zásahu; řídit zásah jednotek PO; koordinovat složky IZS při zásahu; orientovat se v terénu, mapách a schématech, odhadovat vzdálenosti a převýšení; organizovat spojení v místě zásahu a mezi místem zásahu a operačním a informačním střediskem; stanovit nebezpečnou zónu s ohledem na druh nebezpečné látky a situaci na místě zásahu; aplikovat stanovené postupy pro identifikaci nebezpečné látky; zpracovat zprávu o zásahu; aplikovat Cvičební řád jednotek požární ochrany – technický výcvik na činnost družstva; ovládá práci na PC.

6.1.2 Kurzy pro f-ci Velitel družstva

- základní vstupní požární příprava,
- taktické řízení „A“.

6.2 Hasič strojník (řidič)

Hasič-strojník musí mít potřebné znalosti a dovednosti stanovené pro funkci hasič, musí být držitelem řidičského oprávnění skupiny C a skupiny E s prokazatelnou dovedností v řízení motorových vozidel (nebo v souladu s interním aktem řízení podle hmotností třídy vozidla i pouze skupiny B) a musí splňovat ustanovení dalších předpisů. Musí mít také potřebné znalosti a dovednosti pro používání, obsluhu a udržování v provozuschopném stavu prostředků strojní služby příslušné jednotky PO, v níž je zařazen, a k jejichž používání je služebním funkcionářem, nebo jinou oprávněnou osobou určenu taktiku nasazení určených prostředků, zásobování požární vodou.

6.2.1 Požadavky na znalosti a dovednosti:

Hasič strojník (řidič) je seznámen s úkoly strojní služby v požární ochraně; s dokumentací strojní služby vedené u jednotky PO (v písemné, popř. i v elektronické podobě) a umí vést evidenci a záznamy o provozu, kontrolách a zkouškách určených prostředků; s nejčastějšími příčinami dopravních nehod požárních automobilů; s parametry čerpacích stanovišť, přístupových komunikací a nástupních ploch; se základními parametry pneumatik určených vozidel a s příčinami jejich poškození nebo neúměrného opotřebení, zná zásady huštění pneumatik a postupy stanovené při jejich výměně; s konstrukcí hlavních skupin podvozků, agregátů a nástaveb požárních automobilů a s nejčastějšími příčinami poruch.

Hasič strojník zná:

- organizaci požární ochrany, organizaci řízení své jednotky PO s vazbou na funkci strojník v době operačního i organizačního řízení; ustanovení předpisů majících vztah k používání určených prostředků; ustanovení předpisů majících vazbu na výkon funkce strojník, zejména: vybraná ustanovení vyhlášky o jednotkách PO; Řádu strojní služby HZS ČR, jde-li o příslušníka HZS ČR; dopravně provozního řádu; vybraná ustanovení zákona o technické

způsobilosti vozidel pro provoz po pozemních komunikacích,

- bezpečnost práce,

ustanovení předpisů bezpečnosti práce majících vazbu na výkon funkce strojník zejména: Řádu strojní služby HZS ČR, jde-li o příslušníka HZS ČR; Nařízení vlády č. 168/2002 Sb., kterým se stanoví organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky; bezpečné postupy pro používání určených prostředků v rozsahu stanoveném v návodu k obsluze; bezpečnostní limity pro používání určených prostředků a důvody, pro které je zakázáno určené prostředky používat; bezpečnostní zásady stanovené pro řidiče a osádku při výjezdu a jízdě k zásahu; příčiny, které snižují schopnost řidiče k řízení vozidel; bezpečnostní zásady stanovené pro jízdu vozidly, která patří do jemu určených prostředků (dále jen „určená vozidla“); zásady pro jízdu vozidlem uplatňujícím právo přednostní jízdy; zásady bezpečné a defenzivní jízdy; faktory, které ovlivňují možnost vzniku kritické jízdni situace, bezpečnostní zásady pro ustavení určených vozidel (např. v blízkosti troleje, při dopravní nehodě na dálnicích)

- požární taktiku,

taktické zásady pro umístění určených vozidel na místě zásahu, zejména: u požáru; u zásahu za přítomnosti nebezpečné látky; u dopravní nehody; způsoby dodávky a dopravy vody; způsoby připojování určených vozidel na zdroje požární vody, na požární potrubí a na polostabilní hasicí zařízení; místa v předurčeném hasebním obvodu, která omezují možnost průjezdu určených vozidel z hlediska snížené nosnosti komunikace, snížené výšky nebo šířky průjezdného profilu komunikace nebo jinou překážkou

- věcné prostředky,

základní takticko-technická data určených prostředků; provozní náplně určených prostředků a opatření prováděná k zabezpečení jejich celoročního provozu; způsob vlečení určených vozidel a způsoby nouzového dojetí

- technický výcvik,

činnosti stanovené strojníkovi Cvičebním řádem jednotek požární ochrany – technický výcvik

Umí používat a obsluhovat přidělená opravárensko-diagnostická zařízení a zařízení nezbytná pro provoz určených prostředků; jedná se například: o kontrolu stavu akumulátorů a pneumatik; udržování určených prostředků v pohotovostním stavu; odtah výfukových spalin z garáží; otevírání garážových vrat (včetně nouzového způsobu); připojovat určené prostředky na zdroje požární vody, požární potrubí a polostabilní hasicí zařízení; obsluhovat určené prostředky; obsluhovat určené prostředky nouzovým způsobem; řídit určená vozidla při normálních i ztížených podmínkách a je schopen aplikovat zásady bezpečné a defenzivní jízdy; stanoveným postupem vléci nepojízdná vozidla; určená vozidla připravit k výjezdu a bezpečně s nimi ze stanice vyjet; po ukončení zásahu určené prostředky uvést do akceschopného stavu.

6.2.2 Kurzy pro f-ci Hasič strojník - řidič

- základní VPP,
- kurz strojní služby „A“

6.3 Hasič technik chemické služby (CHTS)

6.3.1 Požadavky na znalosti a dovednosti:

Hasič technik chemické služby je seznámen s potápěčskými dýchacími přístroji; s hlavními zásadami principu a funkce vysokotlakých kompresorů na vzduch a kyslík.

Hasič technik zná:

- organizaci požární ochrany,
 - úkoly chemické služby v požární ochraně; organizaci řízení své jednotky PO s vazbou na funkci hasič technik chemické služby v době operačního i organizačního řízení; požadavky na řešení úkolů jednotkami PO při mimořádných událostech s výskytem nebezpečných látek (úkoly předurčených jednotek „Z“, „S“ a „O“); ustanovení právních předpisů a technických norem, mající vztah k používání určených prostředků; ustanovení předpisů mající vazbu na výkon funkce hasič technik chemické služby, zejména vybraná ustanovení vyhlášky o jednotkách PO, Řád chemické služby HZS ČR, jde-li o příslušníka HZS ČR
- bezpečnost práce,
 - základní ustanovení předpisů bezpečnosti práce mající vazbu na výkon funkce hasič technik chemické služby zejména:
 - řád chemické služby HZS ČR, jde-li o příslušníka HZS ČR,
 - nebezpečí ionizujícího záření (např. Metodický list č. N4 Nebezpečí ionizujícího záření Bojového řádu jednotek požární ochrany),
 - zásahy s přítomností nebezpečných látek (např. Metodický list č. L7 Dekontaminace zasahujících hasičů Bojového řádu jednotek požární ochrany),
 - nařízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ve znění pozdějších předpisů,

- nařízení vlády č. 26/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na tlaková zařízení, ve znění nařízení vlády č. 621/2004 Sb.,
- vyhlášky č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně, ve znění vyhlášky č. 499/2005 Sb.,

definice nebezpečných látek, jejich základní vlastnosti a hlavní ohrožující účinky při haváriích s výskytem nebezpečných látek a ionizujícího záření; maximální doporučené doby pobytu hasičů v protichemickém ochranném oděvu; zásady evidence příslušníků HZS ČR vystavených působení nebezpečných látek; bezpečnostní limity pro používání určených prostředků a důvody, pro které je zakázáno určené prostředky používat; grafické a písemné symboly nebezpečnosti a bezpečnostní značky podle ADR a RID a podle zákona o nebezpečných látkách a nebezpečných chemických přípravcích

- požární taktiku,
 - způsob označování obalů a balení nebezpečných látek, způsob identifikace nebezpečných látek na základě údajů (název, číslo CAS, UN kód, Kemlerův kód, HAZACHEM kód, označování obalů, R a S věty, bezpečnostní list)
- věcné prostředky,
 - základní takticko-technická data určených prostředků; rozsah a termíny provozních kontrol a revizí určených prostředků; způsob ošetřování, údržby a skladování určených prostředků; pracovní postupy uživatelských a provozních kontrol a zkoušek určených prostředků; obecné zásady používání věcných prostředků chemické služby; konstrukci, značení a plnění tlakových láhví stlačeným vzduchem, kyslíkem a směsmi.

Umí pracovat s dokumentací chemické služby vedenou u jednotky PO (v písemné, popř. i v elektronické podobě) a vést evidenci a významy o provozu, kontrolách, údržbě a zkouškách určených prostředků; rozdělit

nebezpečné látky podle zákona o nebezpečných chemických látkách a nebezpečných chemických přípravcích a podle ADR, stanovit limity pro omezování ozáření zasahujících osob, vyhledat NPK-P a PEL; rozdělit radiační události z hlediska zásahu; poskytnout informační podporu veliteli zásahu pro identifikaci nebezpečných látek (s využitím např. HAZCHEM kód, Kemlerův kód, DIAMANT, TRINS, databáze nebezpečných látek); aplikovat dekontaminační činidla na průmyslové nebezpečné chemické látky, B-agens, bojové chemické látky a k dezaktivaci, míchání jejich směsí a roztoků a výpočet koncentrací; provádět odběr vzorků pro potřeby laboratorního rozboru; použít filtrační a hadicové dýchací prostředky a jejich rozdělení; použít záchranné křísící přístroje pro potřeby podpůrné inhalace; použít protichemické ochranné oděvy, použít detekční prostředky pro detekci nebezpečných toxických a hořlavých par, plynů a kapalin - detekci bojových chemických látek - detekci tepla; použít prostředky pro dekontaminaci hasičů, techniky a osob (hromadná dekontaminace osob, je-li jednotka PO těmito prostředky vybavena); obsluhovat určené prostředky; obsluhovat určené prostředky nouzovým způsobem; po ukončení zásahu určené prostředky uvést do akceschopného stavu; aplikovat Řád chemické služby HZS ČR a vybraná ustanovení Cvičebního řádu jednotek požární ochrany – technický výcvik ve vazbě na chemickou službu na činnost příslušníků zařazených v jednotce PO.

Ovládá bezpečné postupy pro používání určených prostředků v rozsahu stanoveném v návodu k obsluze; taktiku zásahu s přítomností nebezpečných látek (organizace místa zásahu, vymezení zón v místě zásahu, nebezpečná zóna, bezpečnostní zóna, vnější zóna, zóna ohrožení, týlový prostor, nástupní prostor, činnost hasičů v nebezpečné zóně, dekontaminační prostor); režim činnosti v kontaminovaném prostředí; provedení chemického a radiačního průzkumu; provedení detekce chemických látek, bojových chemických látek a ionizujícího záření; způsob dekontaminace hasičů, techniky, věcných prostředků a osob, problematiku zavlečené (druhotné) kontaminace a způsob likvidace odpadních vod po dekontaminaci; použití dýchací techniky (dle platných norem a předpisů); činnosti stanovené pro hasiče technika chemické

služby cvičebním řádem jednotek požární ochrany – technický výcvik;
přípravu dekontaminačních směsí.

6.3.2 Kurzy pro f-ci Hasič technik

- základní VPP,
- kurz chemicko-technické služby.

6.4 Hasič

Hasič musí mít prokazatelně potřebné znalosti a dovednosti, aby mohl plnit standardní úkoly stanovené jednotkám PO a bezpečně zvládal typické činnosti výkonu služby hasiče samostatně i v družstvu.

Za standardní úkoly stanovené jednotkám PO se pro potřeby normy znalostí považuje zejména:

- a) Provádění zásahu za normální i ztížené situace podle příslušné dokumentace při požárech: budov; skladů; výškových budov; polí a lesů; silničních dopravních vozidel; stavebních a speciálních strojů; dopravních prostředků; v tunelech; technologických zařízení; produktovodů; s přítomností nádob s hořlavými kapalinami a stlačenými plyny; s nebezpečím ionizujícího záření; s přítomností nebezpečných látek;
- b) Provádění záchranných prací při živelních pohromách a mimořádných událostech **způsobených**: povodní a přívalovými dešti; větrem; sesuvem půdy; zřícením konstrukcí; havárií na vodovodním zařízení; havárií na produktovodu nebo jinou olejovou havárií; havárií s nebezpečím ionizujícího záření; havárií s únikem nebezpečných látek; havárií dopravního prostředku; **vyžadujících**: záchranu, evakuaci či vyhledávání osob a zvířat; poskytnutí předlékařské pomoci; evakuaci majetku a cenných předmětů; práce na vodní hladině a ledu; práce ve výšce a nad volnou hloubkou; práce ve výšce na AŽ a AP; podporu letecké techniky; dálkovou dopravu vody; čerpání vody; technickou a technologickou pomoc; přetlakovou ventilaci a větrání.

6.4.1 Požadavky na znalosti a dovednosti:

Hasič je seznámen se systémem řízení požární ochrany; se základní dokumentací a evidencí, která je vedena a uložena u jednotky PO; se základními povinnostmi fyzických a právnických osob na úseku požární ochrany; se systémem IZS, krizového řízení a ochrany obyvatelstva; s

organizací jednotlivých služeb v PO; se základními úkoly státního požárního dozoru; s dokumentací zdolávání požáru; s rozdělením stavebních hmot a konstrukcí z hlediska požárně technických vlastností; s požárně bezpečnostními zařízeními (např. EPS, SHZ, ZOTK); s dělením hořlavých látek a charakterem jejich nebezpečí; s teorií hoření a hašení; s obvyklou konstrukcí dveří a oken, mříží, rolet a zámků používaných v objektech; se stejnokrojovým řádem; s ostatními věcnými prostředky; se systémem zdravotnické záchranné služby; s fyziologií dýchání a účinky zplodin hoření.

Zná organizaci požární ochrany; organizaci řízení své jednotky PO s vazbou na funkci hasič v době operačního i organizačního řízení; předpisy mající vztah k funkci hasiče a operačnímu řízení; práva a povinnosti hasiče; ustanovení řádů služeb jednotek PO, která mají vazbu na práci ve funkci hasič;

Hasič zná:

- bezpečnost práce,

druhy, ochranné vlastnosti a funkce, místo uložení, správný postup použití, rozsah kontroly a ošetřování ochranných pracovních prostředků; místo uložení ochranných prostředků na mobilní požární technice a způsob jejich zajištění proti samovolnému pohybu při jízdě; rizika (očekávané zvláštnosti) při standardních zásazích u požárů, živelních pohromách a jiných mimořádných událostech, pro které je jednotka PO předurčena; je schopen, umí provádět činnosti hasiče, které jeho a zasahující tým proti rizikům chrání; barevné značení technických plynů a plynů pro zdravotní účely, skladovaných v nádobách a vedených v potrubí; předepsaný způsob označování hlavních vypínačů a uzávěrů elektřiny, vody a plynu; předepsaný způsob označování prostor, kde jsou umístěny tlakové nádoby, kde je nebezpečí úrazu elektrickým proudem, ionizujícím zářením nebo jiným nebezpečím; předepsaný způsob označování dopravních prostředků dopravujících nebezpečný náklad; postup pro vypínání el. proudu

- požární prevenci,

zařízení pro zásobování požární vodou (např. výtokové stojany, hydranty); význam požárních úseků a uzávěrů; význam vnějších a

vnitřních zásahových cest; druhy únikových cest, jejich značení a způsob jejich odvětrávání; rozdíl mezi běžným, evakuačním a požárním výtahem a možnostmi jejich bezpečného použití při zásahu; zásady ochrany stop a důkazů pro zjišťování příčin vzniku požárů

- požární taktiku,

chování požáru (podmínky rozvoje, cesty šíření, ...); způsoby a metody zdolávání požárů; principy hašení; obvyklé způsoby kombinovaného hašení; vlastnosti a možnosti použití standardně používaných hasebních látek (jednotkou PO, kde je zařazen); povinnosti, úkoly a oprávnění hasiče v operačním řízení; předurčený hasební obvod a je zde schopen navigovat jednotku PO, jak pronikat do objektů a jednotlivých prostor stanoveným postupem; způsoby a metody provádění záchrany osob a značení prohledaných prostor; způsoby a metody záchrany zvířat; způsoby a metody odchytu obtížného hmyzu; způsoby otevírání konstrukcí stropů, stěn, podlah a střech bez nepřiměřených škod; postupy vyhledávání skrytých ohnisek požáru pomocí k tomu určených technických prostředků; způsoby provádění záchranných prací na zamrzlých vodních plochách

- věcné prostředky,

druhy, vlastnosti a funkce, místo uložení, správný postup (včetně nouzového) použití a jemu stanovené ošetření vybraných věcných prostředků pro funkci hasič, kterými jsou zejména hasicí přístroje, dýchací přístroje, ochranné prostředky jednotlivce, komunikační prostředky, seskokové matrace, záchranné tunely, přenosné žebříky, ruční a hydraulické vyprošťovací zařízení, pneumatické vaky, základní prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou, prostředky pro práci na vodě, prostředky pro práci s nebezpečnými látkami, přenosný ventilátor, pomocné čerpadlo, přívodní, výtlačné a pomocné příslušenství, pěnotvorné příslušenství; druhy, vlastnosti a funkce, místo uložení, správný postup použití a jemu stanovenou údržbu ručního nářadí; důvody, pro které se věcné prostředky nesmí použít,

- technický výcvik,

cvičební řád jednotek požární ochrany a umí provést jemu určené činnosti; postupy a je schopen provádět vyprošťování osob z havarovaných vozidel; předlékařská pomoc a psychologická příprava.

Umí udržovat ochranné prostředky, které jsou v osobním užívání hasiče; zná důvody pro vyřazení těchto prostředků z používání; bezpečně nastoupit do požárního automobilu po vyhlášení požárního poplachu, zná bezpečnostní zásady pro osádku vozidla jedoucího k zásahu, zná způsob zajišťování a otevírání dveří požárních automobilů, v nichž se přepravuje a umí bezpečně z požárního automobilu v místě zásahu vystupovat; správně a bezpečně používat cest k požárním automobilům na stanici; použít signály minimálně stanovené Cvičebním řádem jednotek požární ochrany; jistit sebe a tým ve výškách a nad volnou hloubku předepsaným způsobem; provést sebezáchranu z výšky předepsaným způsobem v případě bezprostředního ohrožení; používat prostředky využívané ke snižování škod způsobených hasebními látkami, provádět záchranné práce s přítomností nebezpečných látek; a ovládá obvyklé způsoby pohybu na místě požáru a je schopen vykonávat pohyb bez možnosti vizuálního kontaktu s okolním prostředím a využívat k tomu obvykle používané věcné prostředky; obsluhovat plošinu AP nebo koš AŽ; bezpečně použít základní prostředky pro práci ve výšce a nad volnou hloubkou (lano, karabina, smyčka, kotvící bod, zachycovací postroj, pracovní polohovací pás, slaňovací prostředek apod.); zajistit sám sebe proti pádu, jistit jinou osobu, provést sebezáchranu pomocí slanění na opasku – slaňovací prostředek a karabina, provést sebezáchranu nouzovými způsoby slanění; vázat a používat základní uzly; vyhledat a ovládat podzemní, nadzemní a nástěnné hydranty; ustrojit se a vybavit stanoveným postupem tak, aby byl zachován čas pro výjezd příslušné jednotky PO; upevnit, vytahovat a spouštět hadicová vedení a nářadí podle stanovených postupů; předcházet a eliminovat zpětný ráz; aplikovat hasební látky ve všech jejich používaných modifikacích (vodní proudy kompaktní, tříštěné, vysokotlaké, pěnové proudy těžké, střední a lehké pěny atd.); provést záchranné práce na vodní hladině;

poskytnou předlékařskou pomoc při selhání základních životních funkcí, zevním krvácení, intoxikaci, popálení a poleptání, zlomeninách, poškození zraku, termickém šoku, fyzickém vyčerpání a drobných poraněních.

6.4.2 Kurzy pro f-ci Hasič

- základní kurz VPP

(Sbírka interních aktů řízení GŘ HZS ČR – částka 50/2009; Generální ředitelství HZS ČR, 2009)

7 NÁVRH NA ZEFEKTIVNĚNÍ A ÚSPORU PROCESU

Přijímací řízení

Žádná z přijímacích zkoušek či testů neřeší schopnost nově přijímaného pracovat ve výškách. Tento problém se projeví až v Modulu II. nebo III. VPP při výcviku s cvičnou věží nebo mobilní výškovou technikou. To už ale na příslušníka byly vynaloženy finanční prostředky v řádu statisíců korun.

Navrhují: Ověřit zkouškou při vyklonění z cvičné věže nebo z koše mobilní výškové techniky - dokázat při pohledu na zem soustředěně přečíst text přiměřené velikosti.

Rozdělení příslušníků do kurzů

Doporučuji zařazovat do kurzů strojní služby příslušníky s ohledem na techniku a ne na volné místo v kurzu. Hasič strojník by měl být zařazen do kurzu na středisko, které vlastní stejnou techniku jako stanice, kde příslušník vykonává službu. Školení a následné zkoušky z techniky, se kterou příslušník při výkonu služby nepracuje, je k ničemu.

Školicí střediska HZS ČR

Ve školicích střediscích HZS ČR je soustředěno velké množství požární techniky v perfektním a bojeschopném stavu. Tato technika slouží k praktické výuce. S částí této techniky provádějí příslušníci výcvik a učí se její obsluze v době denního zaměstnání. Další část techniky stojí v garážích nepoužívaná i několik dnů. Záleží na probíhajících kurzech a plánu výcviku.

Navrhují: Na každém středisku vyčlenit techniku, která by v případě potřeby vyjízděla k požárům a jiným mimořádným událostem (např. 2xCAS + 1x výšková technika). Osádku vozidel by tvořili hasiči vykonávající kurzy.

Ti by byli po dobu pobytu ve školicím zařízení určeni na příslušnou techniku a byl by stanoven rozpis služeb. Takto zřízená jednotky by byla jako pomocná pro místní HZS ČR. Zlepšilo by se pokrytí v hasebním obvodu a navýšil by se počet sil a prostředků v dané lokalitě. Náklady na provoz této jednotky by byly minimální a technika za miliony korun by byla efektivně využita.

Nákup a rozdělení nové techniky

U HZS ČR je používaná technika mnoha světových značek. Je velmi náročné tuto techniku servisovat a udržovat v bojeschopném stavu. Není výjimkou, že HZS slouží technika i dvacet let stará a náhradní díly začínají být z mnoha důvodů problém (stáří, zánik automobilky).

Navrhují: omezit počet výrobců a zjednodušit tím sklady náhradních dílů. Není tajemstvím, že např. TATRA umí na své podvozky postavit jakoukoliv požadovanou techniku (CAS, výšková, jeřáb, kontejner, valník, atd.)

Příklad:	vozidla CAS (cisterny)	TATRA
	plošiny a žebříky	TATRA, MERCEDES
	osobní vozidla	ŠKODA
	jeřáby	TATRA
	vozidla RZA	MERCEDES
	referentské vozy	ŠKODA

Tuto techniku by bylo vhodné přidělovat k HZS ČR s ohledem na terén, a do kopcovitých, zalesněných a horských lokalit nasazovat vozy s pohonem 4x4.

ZÁVĚR

Z předložené práce je možné si dobře představit, jak vysoké jsou nároky na přijetí nového příslušníka a na úkony, které jej čekají před přijetím. Na velmi náročné lékařské prohlídky a testy ve kterých jsou stanoveny stejné podmínky jako na pilota Armády České republiky. Další vyšetření u psychologa HZS ČR kraje, kde se jedná o celodenní zaměstnání při vypracování písemných a provedení manuálních testů. Zde je úspěšnost mezi 20-30%. Dále je potřeba úspěšně splnit fyzické testy (vzhyby, kliky, běh, plavání). Po splnění těchto kritérií a požadavků se žadatel stává absolventem a čeká jej vstupní požární příprava, složená ze třech modulů popsanych výše v této práci. Po ukončení kurzu VPP se ocitá příslušník na startu své kariéry u HZS ČR. Zde jej čeká další vzdělávací program ve formě kurzů ve školících a vzdělávacích zařízeních Ministerstva vnitra HZS ČR. Na profesionální úrovni bývají hasiči až po pěti – šesti letech aktivní služby u HZS ČR. Je mnoho dovedností a znalostí, které musí poznávat a zdokonalovat se v nich. U hasičů nelze nacvičit standardní postup, který by šel sestavit bod po bodu a podle něj se školit a při zásahu na mimořádnou událost jej použít jako šablonu. Ve školících a výcvikových střediscích se příslušníci naučí pracovat např. se zařízeními na vyprošťování osob, které se využívá převážně při dopravních nehodách a na bezpečnost práce při jeho používání. Bohužel každá nehoda je jiná a osoby jsou vždy jinak zaklíněné v havarovaných vozidlech. Tady musí hasič použít hlavu a předvídavost a postupovat tak, aby neublížil záchraňované osobě ani sobě. Při vykonávání těchto prací hasič poskytuje postiženým osobám i základní psychologickou pomoc. Při náročnějších zásazích velitel zásahu zváží, zda si na místo povolat odborného psychologa.

My hasiči si přejeme, aby mimořádných událostí a těžkých dopravních nehod bylo co možná nejméně, a když už k nim dojde, a musíme je řešit, tak abychom na ně byli po stránce fyzické, psychické i materiální maximálně vycvičeni a připraveni.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

MV – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR. *Vstupní příprava příslušníků HZS ČR, čj. MV-70558-1/PO-2009.*

MV – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR. *Sbírka interních aktů řízení GŘ HZS ČR, částka 29 - Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 29.6.2011, kterým se stanovují odbornosti v Hasičském záchranném sboru České republiky.*

MV – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR. *Sbírka interních aktů řízení GŘ HZS ČR, částka 50 – Pokyn GŘ HZS ČR ze dne 1.12.2009, kterým se stanovují normy znalostí hasičů.*

MV – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HZS ČR. *Pokyn GŘ HZS ČR č. 58/2008 ze dne 30.12.2008, kterým se stanovují požadavky na tělesnou zdatnost občana při přijímání do služebního poměru příslušníka Hasičského záchranného sboru České republiky a na tělesnou zdatnost příslušníka Hasičského záchranného sboru České republiky pro výkon služby na služebním místě, na které má být ustanoven a organizace zkoušek tělesné zdatnosti a tělesné přípravy.*

ZÁKONNÉ NORMY

Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech a o odměňování těchto zaměstnanců a ostatních zaměstnanců ve správních úřadech.

Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb. – Zákoník práce ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníka bezpečnostních sborů ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 247/2001 Sb., v platném znění, o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany.

Vyhláška č. 393/2008 Sb. o zdravotní způsobilosti ve znění Vyhlášky č. 407/2009 Sb.

Vyhláška č. 487/2004 Sb. o osobní způsobilosti, která je předpokladem pro výkon služby v bezpečnostním sboru, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 307/2002 Sb., o radiační ochraně, ve znění vyhl. č. 499/2005 Sb.

Nářízení vlády č. 104/2005 Sb., kterým se stanoví katalog činností v bezpečnostních sborech, ve znění pozdějších předpisů.

Nářízení vlády č. 469/2002 Sb., kterým se stanoví katalog a kvalifikační předpoklady a kterými se mění nařízení vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů.

Nářízení vlády č. 352/2003 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti zaměstnanců jednotek HZS podniků a členů jednotek SDH obcí nebo podniků.

Nářízení vlády č. 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci, ve znění pozdějších předpisů.

Nářízení vlády č. 26/2003 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na tlaková zařízení, ve znění nařízení vlády č. 621/2004 Sb.

Nářízení vlády č. 168/2002 Sb., kterým se stanoví organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky.

Usnesení vlády ČR č. 1542 ze dne 30. listopadu 2005 – příloha Pravidla vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech.

INTERNETOVÉ ZDROJE:

Školící a výcvikové středisko HZS ČR Brno, dostupné na www.oupobm.cz

Školící a výcvikové středisko Frýdek – Místek, dostupné na www.fire.cz

Školící a výcvikové středisko Borovany, dostupné na www.oupobo.cz

Záchranný útvar Hlučín, dostupné na www.pozary.cz

HZS ČR, dostupné na www.hzscr.cz

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA A - Funkční zařazení v HZS ČR	II

PŘÍLOHA A - Funkční zařazení v HZS ČR

Seznam odborností v HZS ČR

Systém odborností v Hasičském záchranném sboru České republiky (dále jen „odbornosti“) definuje minimální personální požadavky na jednotlivé odbornosti, základní činnosti v jednotlivých odbornostech a minimální požadavky na odborné znalosti a dovednosti příslušníků HZS ČR, nezbytné pro jejich výkon služby a pro splnění úkolů stanovených Hasičskému záchrannému sboru České republiky zvláštními právními předpisy.

Katalogový list odbornosti uvádí zásadní informace o odbornosti, vymezení činností a odpovídajících znalostí a dovedností příslušníků HZS ČR v dané odbornosti. Jeho součástí jsou odkazy na stupeň a obor nebo zaměření vzdělání, na další odborné požadavky a na jiné zvláštní požadavky pro výkon služby příslušníků HZS ČR v dané odbornosti. Katalogový list odbornosti neřeší způsob ověřování stanovených znalostí a dovedností a vydávání příslušných osvědčení.

Každá odbornost je označena čtyřmístným kódem. První dvojčíslí vyjadřuje přiřazení odbornosti k příslušné službě v HZS ČR, druhé dvojčíslí identifikuje odbornost v dané službě. Kódy byly zvoleny tak, aby umožňovaly doplňování odborností dle požadavků praxe ve výkonu služby v HZS ČR.

Odbornosti tvoří podklad pro přípravu a posuzování učebních osnov vzdělávacích programů, pro přípravu ročních plánů pravidelné odborné přípravy příslušníků HZS ČR a pro přípravu konspektů – podpůrných materiálů odborné přípravy.

Odbornosti konkretizují obecné požadavky na odborné znalosti a dovednosti k výkonu služby příslušníků HZS ČR na zastávaném služebním místě tak, aby odpovídaly potřebám praktického výkonu služby v dané odbornosti.

Katalogový list odborností

Kód	Odbornost
01	Integrovaný záchranný systém
0101	hasič
0102	hasič - strojník
0103	hasič - velitel družstva, čety
0104	hasič - velitel stanice
0105	hasič technik - chemická služba
0106	hasič technik - spojová služba
0107	hasič technik - strojní služba
0108	hasič technik - technická služba
0109	technik - chemická služba
0110	technik - chemická služba, chemik
0111	technik - strojní služba
0112	technik - technická služba
0113	specialista v oblasti IZS a řízení jednotek PO
0114	záchranář
0115	záchranář - velitel (velitel družstva, čety a roty)
0116	psycholog
02	Operační řízení
0201	operační technik
0202	operační důstojník
03	Komunikační a informační systémy
0301	technik KIS - spojová služba
0302	technik KIS - informační služba
04	Požární prevence
0401	specialista v oblasti kontrolní činnosti
0402	specialista v oblasti stavební prevence
0403	specialista v oblasti zjišťování příčin vzniku požárů

- 05 Ochrana obyvatelstva a krizové řízení**
0501 specialista v oblasti ochrany a přípravy obyvatelstva
0502 specialista v oblasti krizového řízení a havarijního plánování
- 06 CNP a strategie**
0601 specialista v oblasti civilní nouzové připravenosti a strategií - katalogový list bude vytvořen v r. 2011
- 07 Finance**
0701 specialista v oblasti financování výkonu služby
- 08 Provoz a správa majetku**
0801 specialista v oblasti provozu a správy majetku - katalogový list bude vytvořen v r. 2011
- 09 Kontrola a stížnosti**
0901 kontrolor / interní auditor
- 10 Úsek personální, administrativy a specializované podpory výkonu služby**
1001 specialista v oblasti služebních vztahů
1002 právník
1003 tiskový mluvčí
1004 lektor - učitel
1005 specialista v oblasti vzdělávání - katalogový list bude vytvořen v r. 2011

(Genmjr.Ing.Miroslav Štěpán, gen. řed. HZS ČR; Sbirka interních aktů řízení GRH HZS ČR – částka 29/2011; Generální ředitelství HZS ČR, čj. MV-70558-1/PO-2009)

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Jan Gallus

Obor: Vzdělávání dospělých

Forma studia: kombinovaná

Název práce: Celoživotní profesní vzdělávání příslušníků Hasičských záchranných sborů

Rok: 2012

Počet stran: 51

Celkový počet stran příloh: 4

Počet titulů české literatury a pramenů: 20

Počet internetových zdrojů: 5

Vedoucí práce: PhDr. Iva Borská, CSc.